

หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง

ของ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑

DCID LIBRARY

0000018171

ศ. 379.19

ร. 546 พ.

ม. 1

กรพบวิชากร กระพรวงตักขาริการ

หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง

ของ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

วันที่	18	ก.ค.	๒๕๒๖
เลขทะเบียน	๗ ๐๔๖๖๐	(๙-1)	
เลขเรียกหนังสือ	๗,๓๗๓.๑๙	๑- 546	น.

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๑ เป็นต้นไป หลักสูตรดังกล่าวประกอบด้วยส่วนที่สำคัญคือ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดที่ครูและผู้บริหารการศึกษาจะยึดเป็นแนวทางปฏิบัติได้อย่างดี

เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับสมบูรณ์มีรายละเอียดอยู่มาก แต่ในขณะเดียวกันก็มีส่วนสำคัญของหลักสูตร ซึ่งครูและผู้บริหารการศึกษาตลอดจนประชาชนทั่วไป จะต้องเข้าใจให้ตรงกันในเบื้องต้น อันได้แก่ส่วนที่เรียกว่า หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร ดังนั้น กรมวิชาการจึงเห็นสมควรนำส่วนนี้มาเผยแพร่สำหรับผู้สนใจในรายละเอียดอาจจะศึกษาค้นคว้าจากหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ กรมวิชาการหวังว่าเอกสารฉบับนี้ คงช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการศึกษาเข้าใจหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ และการจัดการศึกษาตามแนวของหลักสูตรฉบับนี้ได้ดีขึ้น

กรมวิชาการ

พฤศจิกายน ๒๕๒๐

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

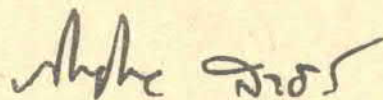
ที่ วก. ๔๓๘/๒๕๒๐

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๐

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ซึ่งกำหนดให้เปลี่ยนระบบชั้นเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๑ เป็นต้นไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นให้สอดคล้องกับระบบชั้นเรียนใหม่ และนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ดังที่ปรากฏท้ายคำสั่งนี้ แทนหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นทุกฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ภายในกำหนดเวลาและเงื่อนไขของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดการเปลี่ยนระบบชั้นเรียนและการใช้หลักสูตรใหม่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๐ ท้ายคำสั่งนี้

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

สั่ง ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐

(นายบุญโญ สาร) (นายบุญโญ สาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช ๒๕๒๑

หลักการ

๑. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษารอบด้าน อันเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพตามความสามารถและความสนใจ และเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดโครงการเรียนให้จบในตัวเองได้ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ
๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและเปิดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตน โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล
๓. เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางด้านอาชีพ การจัดสอนวิชาอาชีพ จึงจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
๔. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่างๆ ได้

อุดมมาถ

๑. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง
๒. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิดและวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓. เพื่อให้มีทรรศนะที่ดีต่อ समाชีพทุกชนิก มีระเบียบวินัยในการทำงานทั้งในส่วนตนและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อุตุน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
๔. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมาย และกติกาของสังคมรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนส่งเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม
๕. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการ และเหตุผล
๖. เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตทั้งส่วนตนและครอบครัว รวมทั้งการฝึกงานและการศึกษาเพิ่มเติม
๗. เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน
๘. เพื่อให้รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ให้รู้จักบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย
๙. เพื่อปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้และเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ร่วมกันธำรงรักษาความปลอดภยและความมั่นคงของประเทศชาติ
๑๐. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

โครงสร้าง

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อปี					
	ม. ๑		ม. ๒		ม. ๓	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
๑. ภาษา						
ภาษาไทย	๔	—	๔	๒	๔	๔
ภาษาต่างประเทศ	—	๖	—	๖	—	๘
๒. วิทยาศาสตร์—คณิต- ศาสตร์						
วิทยาศาสตร์	๔	—	๔	—	๔	—
คณิตศาสตร์	๔	—	๔	—	—	๖
๓. สังคมศึกษา	๔	—	๔	—	๔	๔
๔. พัฒนาบุคลิกภาพ						
พลานามัย	๓	๒	๓	๒	๓	๔
ศิลปศึกษา	๒	๒	๒	๔	—	๖
กิจกรรมต่าง ๆ	๑	—	๑	—	๑	—
๕. การงานและอาชีพ						
การงาน	๔	—	๔	—	๔	—
อาชีพ	—	๖	—	๖	—	๑๒
รวม	๒๗	๖	๒๗	๖	๒๑	๑๒
	๓๓		๓๓		๓๓	

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๑. เวลาเรียน

ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น ๒ ภาค ภาคเรียนละ ๒๐ สัปดาห์ โรงเรียนจะต้องเปิดภาคเรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า ๕ วัน ๆ ละ ๗ คาบ คาบละ ๕๐ นาที รวมอย่างน้อย ๓๕ คาบ โดยจัดให้เรียนตามหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓๓ คาบ ส่วนอีก ๒ คาบ ให้ใช้ในการแนะแนว จัดกิจกรรม สอนซ่อมเสริมหรือให้นักเรียนเรียนรายวิชาที่ไม่ผ่าน และให้มีการสรุปผลการเรียนและ/หรือทดสอบประจำภาคในสัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียน และโรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

๒. หน่วยการเรียนรู้

รายวิชาที่ได้จัดไว้ในหลักสูตรนี้ ส่วนใหญ่เป็นวิชาที่ให้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนดำเนินการนำความรู้นั้น ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน รายวิชาต่าง ๆ มีกำหนดคาบเวลาเรียนต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียนแตกต่างกันออกไป เพื่อให้ทราบค่าน้ำหนักของรายวิชาต่าง ๆ หลักสูตรนี้จึงได้กำหนดวิชาเป็นหน่วยการเรียนรู้ หนึ่งหน่วยการเรียนรู้หมายถึงค่าของรายวิชาที่เรียน ๒ คาบ ต่อสัปดาห์ต่อหนึ่งภาคเรียน วิชาใดที่นักเรียนเรียนจำนวนคาบมากกว่าหรือน้อยกว่า ๒ คาบต่อสัปดาห์ในหนึ่งภาคเรียน ก็ให้จำนวนหน่วยการเรียนรู้มากหรือน้อยตามสัดส่วนกันไป

สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน ๔ สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของวิชาที่เปิดสอนในภาคฤดูร้อนนี้ จะต้องเป็น ๕ เท่าของภาคปกติ

๓. วิชาบังคับและวิชาเลือก

ผู้เรียนจะต้องเรียน วิชาบังคับที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรวม ๗๕ หน่วยการเรียนรู้ และเรียนวิชาเลือกอย่างน้อย ๒๕ หน่วยการเรียนรู้

สำหรับภาษาต่างประเทศ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ นักเรียนจะเลือกเรียนภาษาต่างประเทศได้ภาษาเดียว ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนอาจเลือกเรียนภาษาต่างประเทศได้ ๒ ภาษา นอกจากนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร

๔. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๕. เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้เรียนจะต้องได้หน่วยการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า ^{๙๐}๕๑ หน่วยการเรียนรู้ โดยเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร และจะต้องผ่านวิชาบังคับภาษาไทยและสังคมศึกษาจึงจะจบหลักสูตร

๖. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชาและเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ

๗. กิจกรรมต่างๆ

โรงเรียนต้องจัดให้มีกิจกรรมในเวลาเรียน ๑ คาบต่อสัปดาห์ กิจกรรมดังกล่าวจะต้องจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัยของนักเรียน กิจกรรมการเรียน ระดับคะแนนให้เช่นเดียวกับวิชาบังคับอื่น ๆ ส่วนกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียน จัดได้ตามระเบียบการจัดกิจกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๒๐.

๘. การจัดรายวิชากลุ่มการทำงานและอาชีพ

การจัดรายวิชาของหลักสูตรกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพที่นอกเหนือจาก ที่มีอยู่ในหลักสูตรนี้ ให้โรงเรียนเป็นผู้จัดทำตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น ได้โดยอนุมัติของกระทรวงศึกษาธิการ

๙. การอบรมนักเรียน

ในตอนเช้าเมื่อทำพิธีเคารพธงชาติแล้ว ให้มีการอบรมนักเรียนให้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นประจำทุกวัน

โรงเรียนต้องจัดให้มีการประชุมอบรม สวดมนต์ไหว้พระ ตามโอกาสอันสมควร และเหมาะสมแก่ท้องถิ่น อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งชั่วโมง

พิมพ์ที่ทำขึ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์ทางใจ ๑๐๓๐/๔-๙ ถนนนครราชสีมา กรุงเทพฯ
โทร. ๕๕๕๒๒๕๒ หายไปรษณีย์ มาสทูลรัศมี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ท.ศ. ๒๕๒๐

สุรา ยาเสพติด เป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม

สำนักงานศึกษาป้องกันการค้า
ศาลาพนัก 268 พระราม 6 พญาไท ก.ท. 4

กระทรวงสาธารณสุข
โทร. 2817303